

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 1.20. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

:: :: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :: ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU. U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, subota 31. srpnja 1915.

BR. 145. (375.)

Pred pogibelju da budu opkoljeni, Rusi izmedju Visle i Buga na čitavoj fronti uzmiču rušec i palec vlastita sela, gradove i polja - Austrijske čete unišle su u Lublin - Nad Ivangorodom izvojslen prelaz preko Visle - Dvije bitke na Soči pozobale su Talijanima 180.000 ljudi - Napadaj naše mornarice na Pelagružu.

Rat proti Italiji.

BEČ, 29. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Na primorskoj fronti Talijani su poduzeli rano na rubu visoravni kod Zdravčine i kod Vermeljana bezuspješne nasrtaje.

U predpolju goričke mostne brane protivnik je ispraznio svoje položaje za juriš te je uzmaknuo u onu liniju, koju je držao prije bitke.

Na koruskoj granici artiljerijske borbe i čarkanja.

U tirolskom pograničnom području neprijateljski bataljun kod Marco u dolini Eča bio je potisnut.

Jedna talijanska kumpanija u području Tofane bila je raspršena.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

BEČ, 30. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

U Goričkoj na rubu visoravni još trajuci talijanski napadaji osamljeni su uzaludni nasrtaji neprijateljskih odjela, koji su uperili protiv istaknutih podpornih točaka naših položaja. Tako su talijanske čete pokušale istočno od Zagraja i kod Redipulje da dobiju dalje prostora, ali su bile sasna odbivene. Osobito se je, a uzalud, trudio neprijatelj oko gore Šest šupljina, koja je čvrsta u našem posjedu.

Na ostalim dijelovima fronte na jugozapadu nije se dogodilo ništa znatnoga.

Na visoravni Komina zadnjih dana jedan talijanski aviatičar bio je pogodjen jednim punim hitcem kanona proti zrakoplovima. Pilot i posmatrač nadjeni su mrtvi izpod gorečkih ruševina zrakoplova.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

Napadaj na Pelagružu.

BEČ, 30. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Talijani su bili nedavno podigli brzojav bez žica na ostrvu Pelagruže, koja od nas nije vojnički bila zaposjednuta.

Dne 28. ov. mj. bila je zgrada postaje bezžičnog brzajava po našim razaračima topovskom vatrom razrušena te jarbol prevaljen,

Nakon toga, eda se ustanovi opseg neprijateljske posade, bio je iskrcan na otok jedan mali odjel sa naših razarača za ostru izvidnicu. Ovaj je, usprkos žestokom otporu, prodro preko jednog neprijateljskog strijeljačkog jarka do čvrsto zaposjednutih betoniranih obranbenih naslaga Talijanaca te im, poduprt artiljerijskom vatrom sa naših razarača, zadade znatne gubitke. Tako su, izmedju ostalih, poginuli zapovjednik talijanske posade i još jedan častnik.

Nakon uspješne izvidnice povratio se je naš odjel, uzkos velikoj pretežitosti protivničkoj, natrag na razarače bez znatnih gubitaka.

Neprijateljske podmornice odatepele su uzalud više torpeda na naše jedinice.

Zapovjedništvo mornarice.

Rusko ratište.

BEČ, 29. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Na granici izmedju Bukovine i Besarabije hrvatsko domobranstvo i ugarski pučki ustanak nasrnuše na jako izgradjeni ruski položaj. Neprijatelj je bio podpunno iznenađen, te je, nakon krvave borbe na šake koja ga stajaja 170 mrtvih, pobjegao iz svojih šančeva.

Istočno od Kamionke Strumilove naše čete zarobiše jednog podpukovnika, sedam častnika i momaka.

Kod Sokala ponovno su žestoki protivnički napadaji bili odbiveni.

Inače je položaj na sjeveroistočnoj fronti nepromijenjen.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 29. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Sjeveroistočno od Suvalkia, s obe strane željeznice koja vodi u Olitu, naše čete zaposješe dio neprijateljskih položaja te zarobiše 2910 Rusa, a dva puščana stroja zaplijeniše.

Jučer i noćas Rusi su opetovali napadaje na našu frontu južno od Nareva i južno od Nasilska. Svi nasrtaji izjaloviše se, uz teške neprijateljske gubitke.

U okolišu Kalvarija-gore pokušali su Rusi u noći od 27. na 28. ov. mj. prodirati prama zapadu. Jučer su bili napadnuti te bačeni natrag.

Vrhovna vojna uprava.

BEČ, 30. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Nakon višednevne pauze saveznici su jučer ponovno prešli na napadaj na čitavoj fronti izmedju Visle i Buga. Zapadno od Wieprza do u okoliš Chmiela bio je neprijatelj probiven u širini fronte za više od 25 kilometara. Austro-ugarski sedamnaesti vojni zbor zauzeo je sjeverno od Chmiella, nakon peterokratnog jurišanja, ruske položaje. Njemačke čete osvojiše na večer liniju Piaski-Biskupice i željeznicu istočno od te linije.

I kod Belzyce, sjeveroistočno od Krasnostava i Woislavice, savezne vojske provališe u neprijateljske linije. Jutros rano Rusi su na čitavoj fronti nastupili uzmak, pri čem sva naselja opustošise i samo žito na poljima spališe. Naša potjera je u toku.

Sjeverozapadno od Ivangoroda bio je s obe strane ušća Radomke dne 28. ov. mj. rano, u težkim borbama, izvojslen prelaz preko Visle na više mjesta. Njemački i austro-ugarski pioniri našli su prilike, da u najtežim okolnostima dadu ponovno dokaza svoje izvrstne vještine i samopožrtvovnog vršenja svoje dužnosti.

Na gornjemu Bugu branitelji mostne brane Sokala, pred napadajima pretežitih sila, povukoše natrag za nekoliko stotina metara svoju jugoistočnu frontu te odbiše ondje daljne neprijateljske napadaje.

Inače je položaj u istočnoj Galiciji nepromijenjen.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 30. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Na istočnom ratištu položaj je uopće nepromijenjen.

Na jugoistočnom ratištu čete armade vojvode Woyscha dne 28. ov. mj. ranim jutrom izvojslile su na više mjesta prelaz preko Visle izmedju ušća Pilice i Kozienice. Na istočnoj obali Visle vodi se borba, te je dosad 800 Rusa zarobljeno, 5 puščanih strojeva zaplijenjeno.

Jučer su savezne vojske generala-maršala Mackensena opet prihvatile ofenzivu. Zapadno od

Wieprza njemačke čete probile su ruski položaj te su na večer dostigle liniju Piaski-Biskupice i željeznicu istočno od te linije. Više tisuća zarobljenika i tri topa padoše u naše ruke.

Ovaj uspjeh, kaošto i nasrtaj austro-ugarskih i njemačkih četa cik istočno od Visle, pruskim gardijskih četa kod Krupce (sjeveroistočno od Krasnostava) i drugih njemačkih četa u okolišu Woislavovice uzklimali su rusku frontu izmedju Visle i Buga. Jutros rano ispraznili su Rusi svoje položaje na čitavoj fronti. Zadržavaju se još samo sjeverno od Grubiesewa.

Vrhovna vojna uprava.

BEČ, 31. srpnja (KB). Službeno se saopćuje dne 30. ov. mj. u 8 sati na večer:

Naše konjaničstvo danas je, malo iza podneva, unišilo u Lublin.

Zamjenik šefa generalnog stožera Von HÖFER.

Sa francuskog ratišta.

BERLIN, 29. srpnja. Službeno se saopćuje:

Zapadno od Soucheza francuski napadaj bio je odbiven.

Vrhovna vojna uprava.

BERLIN, 30. srpnja (KB). Službeno se saopćuje:

Kod Perthesa u Šampaniji s obih strana prskale su mine, pri čemu je jedan francuski pobočni jarak razrušen.

U Sumi Priester razbio se je francuski napadaj s obe strane Croix des Carmes u vatri infanterije i artiljerije pred našim zaprekama.

U Vogeziima Francuzi su jučer poslije podne ponovno napali liniju Lingekopf-Barrenkopf. Borbe prsa o prsa još nisu dokrajčane.

Dva engleska aviatičara bila su primorana da se u blizini obale spuste na more. Bili su zarobljeni.

Vrhovna vojna uprava.

Akcija njemačkih podmornica.

LONDON, 29. srpnja (KB). Reuterov dopisni ured javlja:

Ribarski parobrod „Westvardho“ bio je od podmornice potopljen u Sjevernom Moru. Posada je spašena.

Požar aeroplana.

LONDON, 29. srpnja (KB). U Issy Les Moulieux sinoć je jedan aeroplan zahvatio požar te je pao s visine od 300 metara. Obe u njemu nalazeće se osobe izgorjele su.

Zaposjednuće Mytilene.

PARIZ, 30. srpnja (KB). Agencija Havas javlja:

Engleska je saopćila Grčkoj zaključak saveznika, da se Mytilena privremeno iz vojničkih razloga zaposjedne. Nota uvjerava, da će saveznici poštovati suverenitetna prava Grčke te otok isprazniti netom nestane razloga zaposjednuća.

Na Kavkazu.

CARIGRAD, 30. srpnja (KB). Glavni kvartir saopćuje:

Na kavkaškoj fronti naše čete u opetovanim napadajima potisnule su postepeno ruske bojne sile prama istoku.

Dne 25. ov. mj. odbili smo dalje prama istoku u bitci, koja se je razvila na visu Grebode, zalaznice ovih neprijateljskih sila, pri čemu je više od 300 Rusa bilo zarobljeno, a mnoštvo materijala zaplijenjeno. Neprijatelj u bijegu zašao je pogriješno u boj sa vlastitim pojačanjima. Naša artiljerija, koja je zahvatila u borbu, zadala je neprijatelju, koji je u potpunom metežu bježao, znatne gubitke.

Drugi veliki poraz Talijana na Soči.

Stan ratnih dopisnika javlja 29. ov. mj.:

Druga bitka na Soči slavodobitno se je svršila za naše oružje. Talijani, koji su na 30. kilometara dugačkoj fronti Soče pokušali sa 17 divizija i golemim topničkim materijalom, izgubili su posljednja dva mjeseca preko 180.000 ljudi: Naše su čete u posjedu svih položaja, u kojima su dne 25. svibnja dočekali neprijateljske navale. Svi pripadnici vojske smatraju herojska djela naših četa kao najveće djelo ratne godine 1915.

Peť milijuna mrtvih.

Iz Haaga javljaju: Na temelju približnih, ali vjerojatnih računa, iznose ukupni gubitci svih ratujućih država 5 milijuna mrtvih i 7 milijuna ranjenih.

Rat do odlučne pobjede.

Grof Haidhegger (Brixen) u br. 9 t. m. J. S. piše:
Entente je započela rat da svlada Njemačku a raskomada Austro-Ugarsku.

Danas mogli bi se nekako uvjeriti svi začetnici rata, da za čas nije dostizivo ni jedno ni drugo. Entente bi se rado povukla iz krvave trgovine, kada bi to bilo moguće bez velikih gubitaka i štete za prestiž. Mir, pri komu ne bi bilo niti pobjednika niti poraženika, te u šuštinu ostalo sve kako je bilo, bez oklijevanja bi ga, sva je prilika, prihvatila Entente, u prkos najvjernijeg mrmošenja svoje saveznice Italije. Ali što bi se time dobilo? Cijela intrigantska igra započela bi na novo. Mir bi značio samo primirje. Entente bi odmah samo u svoju korist upotreblila iskustvena rata i pomnjivo bi gledala da ukloni sve manjkavosti i nedostatke opažene u sadašnjem naoružanju i organizaciji, radi kojih nije dostigla željenu ratnu svrhu. Svom žurnošću i na svu paru dali bi se Englezi, Francuzi, Rusi i Italini, kao što i od njih ovise države, uz izgradnju utvrda, na lijevanje ogromnih topova, podignuće bezbrojnih tvornica za municiju, na podmorske lagje, te izgradnju strateških željezničkih pruga. Kada bi se sa svim iskustvima rata okoristili a manjkavosti otkrile, moglo bi krvavo kolo iznova započeti.

Kad je jednom kocka pala te se kamen počeo valjati, dužnost je ustrojati do slavonskičkog svršetka i trajati do mira. Rat kao što je sadašnji rat ne možemo ga voditi svaki pet ili deset godina.

Stoga se mora sve sada učiniti, i kada bi dulje trajao, te zahtijevao strahovitih žrtava. Djeca i unuci proklinjali bi, u svoje vrijeme, slabučku današnje generacije, kada nebi, samo da miruje možda za po godine dana, izdržala sada rat sve dotle dok ne bude osiguran mir za dugo vremena. Razumljivo je, uzme li se u obzir sve patnje koje se moraju pretrpjeti u ratu, da se čuju glasovi, u smislu izjava socijalističkog zastupnika Brauna u pruskom parlamentu, te neki misle, da bi imali uzdruženi vladari ponuditi mir neprijatelju ragnu danas nego sutra, samo da je častan po nje. *Ali budući mir nema biti samo častan, nego nada sve osiguran i trajan.* Znadje je samo moguće dostignuti sa najjačim proslijeđenjem rata i boreći se iz petnih žila.

Obljelnica navještaja rata.

Ratni novinski stan javlja 26. ov. mj.: Naše su čete danas na oba ratišta uspješnom borbom poslavlile obljetnicu onoga znamenitoga dana, kada je Srbiji odaslan austro-ugarski ultimatum. Cijeli svijet neprijatelja ustao je od onda protiv tješno svezanih centralnih vlasti i našim je četama nametnuta pobjedjivka teška vatrena proba. Ali danas je, dok neprijatelj zaposjednute drže samo uske pruge istočno galičkoga i alzačkoga tla, Njemačka ruku položila gotovo na cijelu Belgiju i na najbogatije krajeve Francuske. a na sjeveroistoku stoji savezničke vojske Austro-Ugarske i Njemačke daleko u Ruskoj Poljskoj, naprerišći ždrijela svojih topova protiv najvećih tvrđava rusokoga carstva. Na jugozapadu žrtvuje naš najnoviji neprijatelj mnoge hiljade ljudskih života, a da nigdje ne može probiti zida naših branilaca. Na Dardanelima naš saveznik neuzdrman stražu straži. Saveznici će čete dobrim putem, kojim su pošle, umjeti ići do uspješnoga kraja.

Srpska ofenziva.

„Secolo“ javlja iz Kragujeva: Visoki jedan srpski oficir izjavio je izvjestilju lista: Srbija sada ne može otpočeti ofenzive, makar da su to Rusi svoje puta zahtijevali. *Bez ruske ili italijanske pobjede ofenziva je Srbije nemoguća. Talijani ili Rusi neka zaposjednu Ugarsku, onda Srbija može zahvatiti.*

Izvjestitelj iza toga aludira na to, da je ugarska medja izvrsno utvrđena, tako da bi navala teška bila.

Srbija ne popušta.

Javljaju iz Sofije 28. ov. mj.: Po vijestima listova, knezu Trubeckoj dan je nalog da u ime ruskog cara energično predoči Pašiću i srpskom prestolonasljedniku Aleksandru bezodvlačno odstupanje neosporne zone Macedonije Bugarskoj. Uprkos tome bez sumnje je, da će se i ovaj korak Rusije izjaloviti radi srpske nepopustljivosti.

Operacije oko Varšave.

„Berliner Zeitung am Mittag“ javlja 27. ov. mj.: Odluka u bitci u Ruskoj Poljskoj sjajno napreduje *Linije varšavskih prednjih utvrda prolomljene su. Otrajne sveze Varšave na tome su, da budu opasane. Već najbliži dani donijet će iznenadjenja.*

Budućnost Poljske.

Najnoviji broj poljske smotre „Polen“, ima referat o brošuri „Die polnische Frage“ od sveučilišnog profesora d.ra M. Straszewskoga, koja je ovih dana izašla u Beču. Pisac dakako osniva svoje kombinacije o budućnosti poljskoga naroda na pobjedi centralnih vlasti, o kojoj se iza posljednjih uspjeha ne može više sumnjati. Straszewski drži, da se poljsko pitanje može samo na tri načina riješiti: 1. Poljski krajevi, koji se oduzimlju Rusiji, mogli bi se podijeliti između dvije pobjedničke vlasti; dakle nova dioba Poljske; 2. Rusiji oduzeti krajevi mogli bi se složiti u nezavisnu državu pod vladom jednoga člana habsburške ili hohenzollernske dinastije; 3. ti bi se krajevi mogli složiti s Galičijom u jedinstven državni organizam u okviru Austro-Ugarske.

Protiv prvog mogućnosti pisac energično istupa; Poljaci bi se iza strašnih žrtava i nevolja, što je baš njihovoj zemlji rat najviše nanio, osjećali razočarani, a tom razočaranošću mogli bi se najviše Rusi koristiti. Njemačka i Austro-Ugarska ne samo da ne bi tom podjelom osigurale svoje istočne i sjeverne granice, nego bi se opasnost od Rusije još povisila. Ruski agitatori bi se postojano koristili ponovnom diobom Poljske kao i manifestom generalisima Nikolaja Nikolajeviča, koji je na početku rata obećao ujedinjenje poljskih krajeva. „Samo slobodan i zadovoljan narod, koji ima da brani svoja najsvetija dobra, može da posluži kao nepredobiva brana protiv svake opasnosti. Ni njemački, a ni austrijski Poljaci ne bi se ovom diobom zadovoljili, jer se Poljaci u današnjem ratu ne bore tako ogorčeno protiv Rusa samo iz zahvalnosti i osjećaja svojih državljanjskih dužnosti, nego i poradi toga, što se nadaju, da će poslije rata svima Poljacima biti bolje, a ne gore.

Pisac je i protiv druge eventualnosti, prema kojoj bi od ujedinjene Poljske bio učinjen neki „Pufferstaat“. Time bi se ponovila pogreška koja je učinjena na bečkom kongresu. U

ostalom nije moguće pomisliti, da bi Austro-Ugarska iza pobjedonosnog rata odstupila najveću svoju provinciju Galičiju, a ni Njemačka Poznanjsku i Pomorje. Uz eventualni „Pufferstaat“ bili bi Poljaci opet razdijeljeni na tri, dapače na četiri države. Nastala bi dakle nečuvana anarhija. Ovakove državne tvorevine izložene su najopasnijim intrigama, kako dokazuje najnovija povijest Belgije.

Straszewski dakle s najvećim uvjerenjem zagovara treću mogućnost, t. j. da se Ruska Poljska ujedinji s Galičijom u jedan državni organizam u okviru austro-ugarske monarhije. Velik dio poljskog naroda zadovoljan je i sretan pod žezlom habsburškim, a kad bi se još sa Ruska Poljska ovamo pridružila, bila bi u nacionalnom poljskom pogledu postignuta samostalnost. Austro-Ugarska priklonjenjem Poljske znatno bi ojačala, vojna bi joj snaga poskočila, a sjeverna granica znatno bolje osigurana. Rusija bi svakako za monarhiju postala neopasni susjed. I za Njemačku bilo bi ovo riješenje najzgodnije. Poslije rata je se monarhija bez sumnje još tješnije svezati s Njemačkom, a ta bi svezu onda obuhvatala sav poljski živalj od 20 milijuna ljudi. Slobodoumno upravljana i zadovoljna Poljska bila bi i Njemačkoj najbolja sigurnost prema istoku.

Mitava okoljena.

Vijesti dopisnika „Berliner Tageblatt“ iz Tilsita vele, da je Mitava od nekoliko dana na jugu od Nemana okoljena.

NAJNOVIJE VIJESTI

Prispjele u 4 sata po podne.

Rusi ispražnjuju Varšavu i liniju Visle.

LONDON, 31. srpnja (KB). Petrogradski izvjestitelj „Morning Post“ upućuje na to, da je Rusija zaključila isprazniti Varšavu i liniju Visle, a taj zaključak da je naišao na odobrenje saveznika.

Potopljen od njemačke podmornice.

LONDON, 31. srpnja (KB). Reutersov dopisni ured javlja: Engleska ribarska ladja „Yong Perly“ bila je u Sjevernom Moru potopljena od njemačke podmornice. Posada je b'la iskrcana.

Udario o minu.

LONDON, 31. srpnja (KB). Kako Lloyd javlja, belgijski parobrod „Prince Albert“ nabasao je na minu. Posada je bila spašena.

Bune u južnoj Rusiji.

„Nationalzeitung“ javlja iz Carigrada: Položaj u Odessi i južnoj Rusiji veoma je opasan usljed nemira velikog opsega. Načim kojim veliki knez Nikolaj Nikolajevič sa višim častnicima postupa izazivlje nezadovoljstvo u vojničkim krugovima. Sedam generala najostrije je osuđeno; kako se pogravara, osuđen je, jedan na smrt. Zapovjednik ruske crnomorske mornarice, Eberstadt, morao je odgovarati, jer nije nadmoćnim ruskim silama uspjelo nadvladati turski ratni brod „Goeben“. Ruska flota neprestano krstari po visokom moru da se nemiri na mornaricu ne protegnu. Nadalje se javlja, da su pobunjeni u Rsovu krvavo svladani. I u Donezu došlo je do radničkih nemira.

Obranbene mjere Rusije.

Javljaju iz Petrograda: Ministarstvo mornarice objavljuje stroge propise za plovidbu u Bijelome moru. Za obranu od njemačke navale postavljene su mnoge mine izpred Archangelskog, a na obali baterije.

Domaće vijesti.

Maksimalne cijene na sočiva. I Pešte javljaju: Službeni list objelodanjuje vladinu naredbu o ustanku maksimalnih cijena sljedećim sočivima: Suhi bažulj 40 K, grašak 50 K, a leća 50 K po metričkoj centi. Ova naredba stupa današnjim danom na snagu, ali se ne odnaša na sočiva iz inozemstva za koje se plaća carina.

Vojna odlikovanja i imenovanja. Viteški krst Reda Franje Josipa na traku krsta za vojne zasluge, radi priznanja poštovnog držanja pred neprijateljem stopskom liječniku c. k. domobranstva d.ru Erminiju Martiniju kod zapovjedništva 58 pješadijske divizije.

Previšnje pohvalno priznanje za hrabro držanje pred neprijateljom poručniku u pričuvni Venceslavu Giacasa domobr. pješadij. pukovnije br. 23.

Imenovani su natporučnicima u pričuvni pričuvni poručnici: Milan degli Ivanišević, Adalbert Finke, Spiro Paranos; pričuvni poručnici Depaulis, Vasijl Mirk, Vicko Plaskan.

Imenovani su pričuvnim poručnicima kadeti Vicko Nutrizio, Antun Kalan, Dragomir Jović, Rudolf Seja, Kliment Kudelka, Anastazij Prochazka, Ljubomir Lukatello, Ivan Rupper, Petar Žarković.

Sniženje cijene pivi. Iz Budimpešte javljaju: Službeni list objelodanjuje vladinu naredbu, prema kojoj se za proizvodnju pive u kampanji 1915.—16. ustanovljuje cjelokupna količina ječma sa uca. 800.000 metričkih centi. Dozvoljena se količina ali do daljne odredbe ministarstva smije predbežno samo do polovice pržiti u slad. Ministarstvo radičeliti će dozvoljenu količinu ječma u razmjeru sa dosadašnjom proizvodnjom među pivovare. Vlada sklopila je sa pivovarima ugovor, prema kojemu se imade do 1. kolovoza cijena pive na veliko za 4 krune po hektolitru sniziti.

Grad i okolica.

Novi veličanstveni vidik na monumentalnu Stolnu Baziliku. Rušenjem t. zv. Fondaka, koje je započelo 20. ov. mj., dignuta je jedna grobna, k. tome i gnjusoba, koja je uznašno disharmonirala sa veličanstvenošću monumentalne građevine, koju predstavlja naša Stolna Bazilika. Izgledom onog razasidnaka smrada, onog leđa pustolova, od koga je sa trošnosti i klimavosti bio ugrožen život građana — tako da je sa svih ovih razloga mjesevišta komisija, sastavljena od zastupnika vojničke, crkvene, političke i općinske vlasti predložila rušenje — otvorio se je novi veličanstveni vidik na Stolnu Baziliku sa zapadne strane. Tek sada otkrtače sva ljepota one građevine, osobito zapadnog portala, toliko, da je građanstvo upravo ušiščeno povladjujuć odluci uprave vladinog povjerenika gosp. Lugaera o rušenju Fondaka.

Sada će biti dužnost, kako da se oslobodjen prostor uvede, u suglasju sa velebožnom Bazilikom. U tu će svrhu biti pozvana enketna strukovnjaka i građana, kako da se stvar najbolje izvede. Za stvar se općinstvo živo interesira, a nadamo se da će i okolišni interesiti, kojima je onim rušenjem znatno podignuta vrijednost njihovih kuća, izvršiti svoju građansku dužnost.

Povišenje cijena mesu. Čujemo, da će Poglavarstvo počam od sutra povisiti cijene mesu, i to za govedinu na K 3.20, janjetinu K 2.40, bravetinu K 2.

Povišenje opravdava se nestašicom mesa. Nego time ne pomaže se ništa. Trebalo bi otvoriti bosansku granicu, pa da naši mesari mogu odane dovažati slago. U Bosni je meso jeftino, tako da se na željezničkim postajama može dobiti pečene janjetine po K 2.40 klg. Po našim informacijama, na blagu malog zuba nema pošaline, pa bi zato trebalo omogućiti izvoz iz Bosne, barem za janjad.

Iz uredništva. Jučer list nije izašao zbog bolesti radnika u tiskari.

Pretraga u dućanima. „Narodni List“ javlja: „Prošlih dana u Zadru se je teško osjećalo pomakanje ultra. Trgovci su prodavali samo po četvrt litra, po cieni mnogo većoj nego li je u maksimalnom cjeniku. Ovo je sklonulo nadležnu oblast, da dade obaviti premetanje u raznim dućanima i u nekim se je našlo znatnih količina ultra sa krivih. Nekoji su trgovci krili ultra u hranu, računajući na povišenje cijena, obzirom na slabi plod maslina.

Žalostno je i svake osude vrijedno postupanje ovih nekih trgovaca, koji ne shvaćaju patnje svojih iskrnjih, već hoće da ove časove lihvarski izkoriste.

Vlast je za to pozvana, da revnim bdijenjem i energičnim postupanjem zaprijeti te nečasne poslove.

Ulje treba sačuvati Dalmaciji, da se hrani ribom, povrćem i krumpirom.“

Na uspomen pok. prof. Dančevića, koji je poginuo na polju slave vojujući protiv Talijanima, gosp. Cezar Rubčić poklonio je „Crvenom križu“ K 3, a ne K 1, kako pogrešno javljeno u broju od srijede.

† Ika ud. Pilić, rodj. Penović, majka odličnog rodoljuba g. Petra Pilića, trgovca u Zadru, sada mobiliziranog, koga evu u kratko vrijeme snalazi treća teška obiteljska žalost, preminula je sinoć u 68. godini života te će večeras biti sahranjena. Vrijednog pokojnici bilo rajske nasleđe, a uciviljenoj obitelji i rodni nasauće!

mlada misa. Sutra će u Zatonu primiti prvu Nekrvnu Žrtvu mladomislak o. Ante Crnica, sin čestitog starine Nike Crnice. Bilo sretno!

Osmrtnice za Italijom, u formi dopisnica, izišle su nakladom naše tiskare, gdje se mogu i dobiti po 4 helera komad.

Ordrebe glede golubova. Kotarsko Poglavarstvo objavljuje: Bez uštrba Ministarstvene odredbe dne 25. Julja 1914 D. Z. L. Br. 172 biva u smislu § 7 ces. p. dne 21. IV. 1854 D. Z. L. Br. 96 za cijeli politički kotar Šibenski zabranjeno:

1. Držati golubove u zatvorenim krletkama (galbama) to jest u takim škričnjama (kutijama) da golubovi nemogu slobodno izletati i uletati.
2. Držati golubove kriomice, odnosno sakrivene.
3. Prenašati žive golubove pa bilo na koji mu drago način iz jednog mjesta u drugi, odnosno iz ili u Dalmaciju, bilo to osobama, kočijom, ladjom i t. d. izuzevši slučaj ako bi kotarsko Poglavarstvo zato podalo izričitu dozvolu.
4. Držati golubove koji su od izvana doletjeli a njihov vlasnik nije poznat.

Prekršaji ove zabrane biti će u smislu § 11 ces. p. 21. IV. 1854 D. Z. L. Br. 96 kažnjeni globom do 200 kruna ili zatvorom do 14 dana.

Vrijeme. Nakon duga upravo nesnosne vrućine danas pada kiša uz buru. I trebalo je, i za zdravlje i za polje.

Prisilna evakuacija. Ovih dana ponovno je redarstvo odpravilo iz grada više sumnjivih žeskinja, a upislo je Šimu Mangjarelo g. 20 iz Sinja i Andrijanu Čupin ženu Josinu od g. 30 iz Vodica radi bluda. Obe ove zadnje bile su spolno bolestne te su radi toga bile kažnjene svaka po mjesec strogog zatvora. Iza izvršene kazne bit će zapraćene.

Kriva vaga. Općinsko redarstvo tužilo je sudu Matu Tomaševića pk. Marka iz Pašmana pošto je isti prodavao građanstvu krumpir na krivoj mjeri.

Srmdjiva riba. Jučer je redarstvo zaplijenilo Tanfari Anti iz Krapanja 20 kg. srmdjive ribe, sve samih trilja i liganja, te ju utopilo u more.

Preminuo je Stipe Jušić pok. Ante u 78 godini života. Pokoj vječni!

Bajama benkovačkih.

1000 kvarata po K 20— kvarta, na prodaju. Obavijesti daje uprava lista. 1—3

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane naručnicima. — Besplatna izjašnjenja šalje Srećkovno zastupstvo 30. Ljubljana.

Kočijka Landau.

za dva konja, u dobrom stanju, prodaje se uz umjerene cijene. Obavijesti daje uprava lista. 1—6